

JENNY OFFILL

ÇEVİRİ: DUYGU AKIN

 domingo

EŞ

JENNY OFFILL

Özgün ismi: Dept. of Speculation

© 2014, Jenny Offill

Türkçe yayın hakları:

© 2016 Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.

Sertifika No: 12746

Domingo, Bkz Yayıncılık markasıdır.

Çeviri: Duygu Akın

Kapak Tasarımı: Selman Hoşgör

Kapak İllüstrasyonu: Duygu Topçu

Sayfa Uygulama: Bahadır Erşık

ISBN: 978 605 4729 70 8

Baskı: Ağustos 2016

Elma Basım Yayın ve İletişim Hizm. San.Tic. A.Ş.

Halkalı Caddesi, No:164 B-4 Blok

34395 Sefaköy-K.Çekmece/İstanbul

Tel: (0212) 697 30 30 Sertifika No: 12058

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni olmadan, fotokopi yöntemi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.

Şahkulu Mah. Büyük Hendek Cad. Brot Apt.

No: 4/10 Beyoğlu İstanbul

Tel: (212) 245 08 39

e-posta: domingo@domingo.com.tr

www.domingo.com.tr

Antilopların gözleri 10x büyütme yeteneğine sahiptir demiştin. Her şeyin başladığı zamanlardı ya da aşağı yukarı o aralar. Bu da antilopların bulutsuz bir gecede Satürn'ün halkalarını görebildikleri anlamına geliyordu.

Birbirimize tüm hikâyelerimizi anlatmamızdan aylar önceydi. Daha o zamandan hikâyelerin bazıları zahmete değmeyecek kadar önemsiz görünüyordu. O halde neden şimdi aklıma geliyorlar? Hepsinden bu kadar bıktığım şu zamanda, neden aklıma geliyorlar?

Anılar mikroskobik şeyler. Bir araya toplaşıp ayrılıveren minicik parçacıklar. Küçük insan-cıklar, demişti Edison onlara. Varlıklar. Nereden geldikleri hakkında bir teorisi vardı ve teoriye göre o yer, uzayın derinlikleriydi.

İlk tek başıma seyahatimde bir restorana girip biftek ısmarlamıştım. Fakat siparişim geldiğinde önümde sadece dilimlenmiş çiğ bir et parçası buldum. Yemeye çalıştım ama fazla kanlıydı.

Boğazım yutkunmayı reddetti. Sonunda ağzımdakini peçeteye çıkardım. Tabağımda hâlâ bolca et vardı. Garsonun yemediğimi fark edip gülmesinden ya da bana kızmasından korktum. Uzun süre ete bakarak, öylece oturdum. Ardından tombul ekmeklerden birini aldım, içini çıkardım ve eti oraya gizledim. Çantam çok küçük olsa da kimseye görünmeden ekmeği içine sığdırabileceğimi düşündüm. Hesabı ödedim ve durdurulmayı bekleyerek dışarı çıktım ama durduran olmadı.

Öğleden sonralarımı şehir parklarından birinde Horace okuyormuş numarası yaparak geçiriyordum. Akşam vakti insanlar metrodan dışarı, sokaklara akın ediyorlardı. Paris'te metronun bile güzel olması şarttı. *Denizleri koşarak aşanlar, ancak tepelerindeki göğü değiştirirler, ruhlarını değil.*

Sadece yulaf yiyen Kanadalı bir çocuk vardı. Dişlerimi muayene etmek isteyen Fransız bir çocuk. Druid soyundan gelen İngiliz bir çocuk. İşitme cihazı satan Hollandalı bir çocuk. Tek başına yolculuk yapmaya bayıldığını söyleyen bir Avustralyalıyla tanıştım. Deniz

kıyısında içkilerimizi yudumlarken bana işini anlattı. Öğrencinin anlatılanı anlaması, anladığının yüzünde ilk kez belirişi müthiş bir şey, dedi. Başımı salladım, etkilenmişim, ömrümdede kimseye bir şey öğretmediğim halde. Ne öğretiyorsun, dedim. Paten kaymayı, dedi.

Yağmurun dinmek bilmediği yazdı. Kazanımın köpeği andıran berbat kokusunu ve ayakkabılarımın şapırdayışını hatırlıyorum. Üstelik her şehirde aynı sahne. Sokağa adım attıktan sonra ıslanmamak için eşikte bekleyen kız için şemsiyesini açan bir erkek.

Başka bir gece. Brooklyn'deki eski dairem. Vakit geçti ama elbette uyuyamadım. Tepemde *speed*'ci ucubeler büyük bir keyifle bir şey söküyorlardı. Pencerede yapraklar. Üstüme ani bir ürperti gelince battaniyeyi kafama çektim. Atları da yangından böyle çıkardıkları geldi aklıma. Görmezlerse paniklemezler. Kafamda battaniyeyle kendimi daha sakin hissedip hissetmediğimi algılamaya çalıştım. "Hayır, hissetmiyorum"du cevabım.

İyiliğiyle ünlüdür kocam. Daima bilinmez hastalıklara yakalananlara para gönderir, deli komşunun kapısının önünü kürer ya da Rite Aid'deki şişman kızla merhabalaşır. Ohio'ludur. Diğer bir deyişle otobüs şoförüne teşekkürü asla ihmal etmez, bagaj alırken itiş kakış önlere geçmeye kalkışmaz. Kendisini ifrit edenlerin listesini de tutmaz. İnsanlar iyi niyetlidir. Buna inanır. O zaman benimle nasıl evlenebildi? Ben sıkça ve kolaylıkla nefret ederim. Bacaklarını iki yana açarak oturanlardan nefret ederim mesela. Yüzde 110 verdiği iddia edenlerden. Arsızca zengin oldukları halde “yuvarlanıp gidiyoruz” diyenlerden. Çok yargılayıcısın, diyor kafa doktorum bana. Ben de bunu düşünerek eve dönüş yolu boyunca ağlıyorum.

Daha sonra telefonda kız kardeşimle konuşuyorum. Bebek omzumda, yürüyüşe çıkmışım. Bebek bir şeye uzanıp ağzına atıyor ve tıkanıyor. “Hemen baş aşağı çevir!” diye haykırıyor kız kardeşim. “Sırtına sertçe vur!” Ben de

vuruyorum. Ta ki yeşil, güzelliğini hâlâ koruyan yaprak elime gelene kadar.

Acil durum önlemleri konusuna kalıcı bir merak geliştiriyorum. Bu konuda kocamdan destek almaya çalışıyorum. Ondan sırt çantasında çakı ve küçük bir fener taşımasını istiyorum. İdeal şartlarda paraşüt işi de gören şu duman maskelerinden edinmesini isterdim. (Okuduğuma göre zenginseniz ve yeterince korku içindeyseniz bunlardan alabiliyormuşsunuz.) Kocam marazi bir düş gücüm olduğunu düşünüyor. Hiçbir şey olacağı yok, diyor. Ama ben sözler vermesini istiyorum. Bir şey olduğu takdirde insanları kurtarmaya kalkmayacağına, olabildiğince çabuk eve geleceğine söz vermesini istiyorum. O bu talebim karşısında sarsılmış görünse de ben amansızca bastırmayı sürdürüyorum. *Sekreter kıızı, ihtiyar hanımı ve şişman adamı merdivenlerde inler halde bırak.* Eve gel, diyorum. Onu kurtar.

Birkaç gün sonra bebek bahçe hortumunun canlandığını görüyor ve böylece kahkahasını duyuyoruz.

Tüm hayatım şu an tek bir mutlu an gibi görünüyor. Uzaya giden ilk insan böyle demişti.

Sonraları, yatma vakti geldiğinde, bebek iki bacağına da ayaklı pijamasının tek bacağına sokuyor ve sinsice fark etmemizi bekliyor.

Annemin bebekken beni kucağında tutan bir fotoğrafı var. Çırlıçılak bir sevgi ifadesi yüzünde. Yıllar yılı utandırmıştı o fotoğraf beni. Şimdi benim de kızımın, tıpatıp aynı halde fotoğrafım var.

Şimdi her gece bebekle dans ediyorum, onu mutfakta döndürüp duruyoruz. Baş döndürücü bu mutluluk.

Toplara kafayı takıyor bebek. Top şekilli bir nesneyi yüz adım öteden fark edebiliyor. *Top*, diyor Ay'a. *Top. Top.* Geceleri Ay'ın önü bulutlarla kapandığında kızgınlıkla karanlığı işaret ediyor.

Kocam yeni bir işe giriyor, reklamlara müzik besteliyor. Ücreti daha iyi. Çeşitli avantajları var. Nasıl, diye soruyor insanlar. "Fena

değil,” diyor kocam, omuz silkerek. “Bir nebze ruh öldürücü, o kadar.”

Çocuk yürümeyi öğreniyor. Ne kadar büyüdüğünü gösterip hava atmak için parti yapmaya karar veriyoruz. O, günler öncesinden tekrar tekrar soruyor bana: “Parti şimdi mi? Parti şimdi mi?” Şenlik gecesi kızımın bir tutam saçını atkuyruğu yapıyorum. “Kıza benzedi,” diyor kocam. Hayrete düşmüş gibi bir hali var. Bir saat sonra misafirler akın akın geliyor. Kızım beş dakika kadar onların arasına girip çıktıktan sonra kolumu çekiştiriyor. “Parti bitsin!” diyor. “Parti yok! Parti yok!”

En sevdiği kitabın konusu itfaiyeciler. Resimleri gördüğünde zilin çalmasını, direktten aşağı kayışı canlandırıyor. Çın, çın çın *diye öter yavgın zili. İtfaiyeler derhal yola düşer!*

Kocam her akşam okuyor kitabı ona; künye sayfasının çok çok yavaş biçimde okunması da buna dahil.

Kızım bazen oyuncak hayvanlarını salonun dört bir yanına saçarak oynuyor. “Bebekler,

bebekler,” diye esrarlı bir sesle mırıldanarak beyaz peçetelerle üstlerini örtüyor. “İç Savaş Muharebe Meydanı” diyoruz salona.

Bir gün tek başına sokaktan aşağı koşuyor. Sonunda durmayı unutacak diye korkuya kapılıyorum. “Dur!” diye bağıyorum ona. “Dur! Dur!”

“On sekiz yaşına kadar hayatta tutmaya bak onu,” diyor kız kardeşim. Kendisinin iki deli fişek oğlu var. Çift yumurta ikizleri. Kırsalda yaşıyor ama sürekli İngiltere’ye taşınma tehdidi sallıyor. Kocasını İngiliz. Adama kalsa tüm sorunları yatılı okulla ve zorunlu tavlayla çözecek. Buraları hiç sevmeydi. Akli zayıflar, diyor Amerikalılara. Kız kardeşim onu mutlu etmek için akşam yemeğinde haşlanmış et pişiriyor ve bezelyeleri lapa yapıyor.

Nasılsın?

öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki
öylekorkuyorumkiöylekorkuyorumki

Eş biraz dua ediyor. Rilke 'ye, diye düşünüyor.

Biri sizden en mutlu anlarınızdan birini hatırlamanızı istediğinde sadece soruyu değil, soranı da göz önüne almanız önemlidir. Eğer soru sevdiğiniz birinden geliyorsa bu kişinin çağrıştırmak istediği anıda yer almayı umduğunu farz etmeniz yerinde olur. Fakat yanılgıya düşerseniz ve çarpık bir kalbiniz varsa, bu en bariz ve şefkatli yaklaşımı unutup onun yerine kırlarda tek başınıza olduğunuz, kimse-nin sizden sevgi dahil hiçbir şey beklemediği bir andan söz edebilirsiniz. En mutlu anınızın bu olduğunu söyleyebilirsiniz. Olur da böyle yaparsanız, bu en mutlu zamanlardan söz etmeniz, mutlu olmasını en çok istediğiniz kişinin mutsuz olmasına yol açar.

Hipparkos MÖ 134 yılında yeni bir yıldız gözlemledi. O ana dek yıldızların sabit olduğuna sarsılmaz biçimde inanıyordu. Bunun üstüne, görünüp kaybolan başka yıldızların da var olup olmadığını anlamak için belli başlı tüm yıldızları kataloglamaya başladı.

Kocanın eŖe soruyu sorduęu gün bir kafede-
lerdi. *En mutlu anın ne zamandı?* EŖ o zaman-
dan görmeliydi aslında; adamın yüzündeki
ifadeden, o anki havanın deęiŖiminden anla-
malıydı.

Nasıl oldu da eŖin kendi sorusunu düşünmesi
bir ayını aldı? Kocanın retorik bir karşılık ver-
dięi o soruyu.

Mesele sence bundan mı ibaret ki?

Sonra da kocanın kızlarını yatırmaya yetiŖe-
medięi gece. EŖ tam onun eve gelmek üzere
olduğunu düşündüğü anda o arayıp işten çık-
mak üzere olduğunu söylüyor. Daha önceden
hiç yapmadığı bir Ŗey.

Sonra eŖ ağır ağır ve ahmakça soruyu tekrar
soruyor.

Hem neden öyle bir Ŗey sordun ki?

Koca uyuyakalıyor. EŖ bütün gece yanında
yatıp onun nefesini dinliyor. Vücudu boydan

boya karıncalanıyor. Bir sıcak basıyor, bir üşüyor, sonra yine sıcak basıyor. Özellikle *fark ettim*, diye düşünüyor. Hava aydınlandığı anda kocayı uyandırıyor.

Onu sormadım ben sana.

Gözleri, ah o gözleri, başını “evet” anlamında sallamadan önceki anda gözleri...

Thales, Dünya'nın düz olduğunu ve su üstünde yüzdüğünü farz ediyordu.

Anaksagoras Ay'ın, üstünde yaşam olan bir Dünya olduğunu düşünüyordu.

Eşin kız kardeşi arabaya atlayıp Pennsylvania'dan sabahın beşinde, çocuğu almaya geliyor. “Merak etme,” diyor “ona bir mace-
ra yaşatacağım. Olup biteni anlamayacak. En azından şimdilik.”

Ne demiş Ovidius: *Ne denli iyi saklamış olursanız olun, günün birinde yakalanırsanız / Her şey gün gibi aşikâr olsa da, yemin billah “yalandır” deyin / Ne kendinizi fazla küçük düşürün*

ne de gereğinden fazla üstüne titreyin / Böyle yapmak suçunuzu her şeyin ötesine taşır / Gerekiyorsa bitap düşün halsiz kalın / ona kanıtlamak için / başka bir kızdan geliyor olsanız / bu denli iyi olamayacağınızı.

Daha mı uzun boylu?
Daha mı ince?
Daha mı sessiz?
Daha kolay, diyor koca.

MÖ 2159'da kraliyet astronomları Hi ve Ho bir tutulmayı önceden bilemedikleri için idam edildiler.